

ընդոյր կանաքուհած էր ուրեմն :
 (Շ-բ-2-44)

Հայկ. կառավարութիւնը նաեւ շտապեց գործել 200 տարար և առ. մէջ մի ամսուրի անհատ 50 տարար կուտայ, 10,000 Մորմնիք անմիջապէս կը գաղթեն, որովհետեւ իրենց մայր-բազարեան ետեմէն բրիտանեայ Ա-մերիկացեաց ձեռքը կ'անցնին հետ-գնեմէն, և իրենց զորք կը մնան իրենց փափաքած տեղային ինքնորոշութե-նէն:

ՏԲԹ. ԲՈՒՆ ԵՒ ԻՒՐ ԴԵՂ

Բոնանի գեղին ապագայ պատ-րաստութեան համար անցնող շաբ-թուն կարգադրութիւն մը կ'ընթաց-ւոյն մէջ Բոնանի կրկնական և բժշկ-ական գործող նախարար Պ. ֆոն Կո-լէրի, երմանակ նախարար ՏԲԹ. Մի-քելի մի կողմէ և միւս կողմէ ՏԲԹ. Բոնի և իւր գործակցաց, Այս կար-գադրութիւն կը բնութի իրականում-խառնարկեան կողմէ, եղած գրամ-կան տնօրէնութիւնը Բոնանի խորհ-րդանի վաւարացման պիտի ենթար-կան, Միքելն որ այս կարգադրութիւն վաւարացուի, գեղին պատրաստու-թիւնը Փրոֆէսորին և իւր գործակցաց թողուած է. Դեղը կը պատրաստ-ծը ՏԲԹ. Լիպերց, Յետոյ պէտք եղած փորձը կ'ընէ ՏԲԹ. Ֆոլ, ՏԲԹ. Բոնի փետայն, և ի վերջոյ ՏԲԹ. Բոնի ինքն շինուած գեղը կը փորձէ վայել խոզ-բու վրայ:

—Լը հայտնի թէ այս գեղին Պե-տուլեան ձեռքով պատրաստութեան տարեկան չորս միլիոն մարդ զուտ շահ պիտի դոյնայ, յորմէ ՏԲԹ. Բոնի մէկ միլիոն մարդ պիտի ընդունի, և իւր օգնականը 250,000 ական մարդ, Մե-քելն որ երբեք միլիոնն ալ Պետութեան և ՏԲԹ. Բոնի և իւր անցնաց միլի-ոն պիտի բաժնուի:

—ՏԲԹ. Բոնի տնտեսական արժա-կուրդով Պրոֆէսորին մէկնեցաւ. երկու-23ին, և իւր մէկմիւսին վրայ տեսական և գործնական դաստիարակութիւնը տա-րեց իր անձնական անցնացով, զոր արե-ցան ամեն հիւանդանոցներու և այլ հաստատութիւններու մէջ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ, Ամեն. Տ. Խորեն Ս. Պատ-րիարք Հայրն Մեծ-Եղարքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Խորեն Ս. Պատրիարք Զոր-հարկ Զորքոս Բեմովի փառայի ապարանքն երթալով ի նշան-ման, ցաւալանական այցելութիւն տը-ւաւ իւր Բարձրութեան կրտսեր որդ-ւոյն մահուան առթիւ:

նուազի ճէյն Ռիեալի թու ճէյն ԱՅ-մէտ է Էֆէնտի:

Երրորդ կարգի Մէճիտիլէ՝ Դա-մասկոնի Մուսթաֆա Էֆէնտիի և ճըտարայի ոտական-գնեմուրաց զըն-դապետ Սիւլէյման պէյն:

Երրորդ կարգի Մէճիտիլէ՝ Յրան-սայի արտաքին գործող նախարարու-թեան պաշտօնեաներէն Հէնրի արնան-պէրէն կոմսին:

Երրորդ կարգի ճէֆագաթ՝ կայս-պալատեան գաւազնի Տիկին Մոնիգէի:

Չորրորդ կարգի Մէճիտիլէ՝ Յրան-սայի գաւազնեաներէն Պ. Յրանսուա Միլէյի և Թոմէրի ֆրանսական պաշ-տօնեաներէն Պ. Կիւսթաֆ Ռուէի:

Չորրորդ կարգի Մէճիտիլէ՝ Բու-սական Օւէլ չոգեմուսին հրամանատար Պ. Բազիլի և Թու-չո չոգեմուսին հրա-մանատար Պ. Սիթիսթիլի:

Ի ԿՈՍՏ. ՊԱՍՏ

Բարձր. Մեծ-Եղարքոսը շաբաթ-աւաւտ կայս. պալատ գնաց և Վեճ. Մուլթանին հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը դարձաւ:

Ի Բ. ԴՈՒՄԻՆ

Նախարարաց Խորհուրդն երեկ իւր սովորական նիստը կազմեց և ի միջի-այլոց նկատարութեան առաւ Պետա-կան Խորհուրդի մէկ տեղեկագիրն որ կը վերաբերէր Պոլսոյ Ապագայութեան Միտուկի գործառնութիւններն ըն-դարձակելու, և անշարժ կրտսեմոց փոխարէն փոխառութիւններն ընելու և այլոց:

Պետական Խորհուրդի Բարձր. Նա-խարարն և Երմանակն նախարար Վեմ. Թալիս փառա չլրացն ներկայ գտնուի նախարարաց Խորհուրդի երե-կի նստին:

ԲԱՐՁՐ. ՄԵՃ-ԵՂԱՐԿՈՒՄ

Վեճ. Մուլթանին իմանալով Մեծ-Ե-ղարքոս Բարձր. Բեմովի փառայի կրտ-սեր որդւոյն՝ Ապէտին պէյն մահը, աննկատելա Մէճ-մէտ Էֆէնտի պէյնը զը-կեց իւր Բարձրութեան ապարանքն և ցաւալանութիւն յայտնելու տուաւ:

ՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դիւրմանի կայսրն հեռագիր մը ուղղեցով առ Վեճ. Մուլթանին, ծա-նոցած էր թէ արու գաւազն մը ու-նեցած է:

Արդ, Վեճ. Մուլթանը շնորհաւո-րական հեռագիր մը ուղղած է Գեր-մանիոյ կայսրին:

Դ. ՉՈՐՀԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկայի պահուստի զօրաց վայտն, որ Վեմ. Բազիլի կողմէր կը զըն-նուէր, կարին ժամանել:

ՎՈՐԴԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յեղափոխական մասնախմբին իբրեւ նախագահ արտասանեալ Ռուսիացի Յալիք Վալըր-Պատրիարքի փառա-տանը շաբաթ օրը տեղի չունեցաւ, որովհետեւ թէ իւր առական զեպա-նաւան իրերորդ թարգման Պ. Մաք-սիմֆն ներկայ էր, սակայն առաւ ինք-ուին հմուտ ուրիշ թարգման մը չըն-տելովով կարելի չեղաւ դատաւարներ տեսնել, Գաւառներ պաշտօնակիր մը ուղղելով արտաքին գործող նախարա-րութեան տեղեկութիւն ուղղեց թէ երբ կարելի է գաւազն այդ պիտի թարգ-ման մը, և եկած պատմականին վրայ դատն յետաձգուեցաւ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրուան:

Ըստ տեղեկութեանց Մեմ-Էֆէնտի, այդ դատին մէջ թարգմանի պաշտօնը պիտի վարէ Մեմ-Էֆէնտի խորհուրդի Մուրատ պէյն, որ հմուտ է առա-լեզուին:

Դ. ՉՈՐՀԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարձրէն առնուած լրաց նախով, Պ. Կաւանէ յայտնի է՝ Պ. Պոլսոյ քա-րայանց շինութեան համար պէտք ե-ղած գրամով իրեն մեծագոյն մարդ-դ տանիլ, Միլիւն ցարդ ստորակազմը գումարը կը հանել 40 միլիոն ֆրան-քի:

ՏԵՂԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գոհութեան կը ծանուցանենք թէ Վեճ. Մուլթանը բարեհաճած է գը-նահատել Սիւլէյման Վարան Էֆէն-տիի Հիւսարանին ընտիր արտադրու-թիւններն, ուր Յրանսայի բերուած նորակերտ մեքենանով կը պատրաս-տուին ամեն կ'ըլլալ բոլորէն հիւսուածք ֆաներ, գուլպաներ, շապիկներ և այլն, իւր գործարանն այս արտադ-րութիւններէն Արանան Էֆէնտիի կայս. պալատ մատուցած ըլլալով, իւր Վեճ-մէտ Էֆէնտի, որ տե-ղական արտաւտից քաղաքներու-թեան շինարարէն փախաբող է, հը-րամայած է որ Արանան Էֆէնտիին ի Պոլսի Բիւրոյի իւրին մէջ հաստատ-եալ Հիւսարանին մէկ ճիւղը բացուի ի Պէլիթիլայ, կայս. Վալըրի խանութի մը մէջ, և պատշաճ վարձատրութիւն մը ըլլալ այս քաղաքը արհեստագը-մին:

Առաւելական և Հանքոգուտ չի-նութեանց նախարար Վեմ. Բազիլի

փառա և գոհակամած է այս տեղա-կան գործարանին արտադրութիւն-ները թէ՛ տեսակող ազնուութեան և և թէ՛ գնոյ արժանութեան տեսակե-տով, բազմաթիւ եւրոպական բրդե-ղինաց:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՄՈՒՄ

Գերմանական գեղական Պ. Եր Բա-տովի, որ ուրաթ օրը պատիւ ու-նեցաւ Վեճ. Մուլթանին ներկայանա-լու, այսօր ընտանեօր կը մեկնի մա-րաքաղաքէն արձակուրդով, Դեմա-նին բացակայութիւնը պիտի ան-վեց շաբաթ, իսկ տիկինը ար Բատովի իւր աղջկաց հետ երեք ամիս Պրոքին պիտի մնայ և այդ միջոցին արքուն-եաց պետի ներկայացուի:

ՇՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կայս. պալատեան առաջին քա-րայան Սիւլէյման փառա սիրայի ըն-դունելութիւն մը ըրաւ երեք յոյն միտարկուող որը հինգ շաբթի օրը իւր Վեմ-Էֆէնտի յանձնեցին Սիւլէյման կողմէ պատրաստեալ ուղղութեան Վեճ. Մուլթանին մատուցանելու խնդրա-նք:

Այս տեսակցութեան միջոցին, Սիւ-լէյման փառա քանի մը մանրամասն հա-րցումներ ուղղեց Սիւլէյման անդամոց ի մասին տեսնուցելու խնդրոց:

Երեք մետարկուող հրաժեշտ ա-նին Սիւլէյման փառային, բարեմա-րութիւններ ընելով վասն կենաց և բարօրութեան Վեճ. Մուլթանին, և կայս. պալատէն մեկնեցան իրենց զը-տած մեծարար ընդունելութեան վրայ սքանչացած:

Գաւազնական նախարար Վեմ. Ռիզա փառա շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և Յունաց Պատրիարքարանի առանձնա-շնորհմանց խնդրոյն վրայ տեսակցու-թիւն մը ունեցաւ. Բարձր. Մեծ-Ե-ղարքոսին հետ:

ԿՈՍՏ. ՇՆՈՐՀ

Վեճ. Մուլթանը նկատողութեան առեւթ մարաքաղաքին աղքատ և կա-րոտ ընտանեաց թշուառ փճմանն որ աւելի ևս ծանրացած է ներկայ ցրտա-գին եղանակին պատճառաւ, հրամա-յած է իւր բարձր նախագահութեան ներքեւ խանձանոցով որ կազմել աղ-քատաց ամուսն և այլն բաշխելու հա-մար:

Այս խանձանոցով տոմսակներու միջոցաւ նպատակը պիտի հասնէր այդ աղքատները գործադրութեանը հա-մար, Վեճ. Մուլթանին իւր մասնաւոր Արկիւշի հազար հինգ հարիւր ոսկի շը-նորհած է ի նպատակ աղքատաց:

Թանձաժողովի գեր-նախագահ կարգաւ և Գաւազնական նախարար Վեմ. Ռիզա փառա և անդամք են Բարաքապետ Ըրտման պէյն, Բարա-քապետութեան Մէքիմուսի Լիւրու-լէն Էֆէնտի, Բարաքապետութեան ժողովի անդամ Հանի Բեմովի Էֆէ-նտի և այլք: Թանձաժողովի երեկ ի նիստ գումարներու Բարաքապետու-թեան պաշտօնատան մէջ և հրահանգ ուղղեց թիւարկութեան շրջանակայ-անմիջապէս ներկայի իւրաքանչիւր թիւով մէջ գտնուած աղքատաց ցու-ցակը, Մարաքաղաքին ամուսնի վա-ճառականը ևս հրաւիրուած են յանձ-նաժողովոյ այս աւուր նստին:

ԷՐԹՈՐԿԱՆ ԴԵՄՈՒՄ

Այն ճարտական մարտանալ, որը Էրեւնէ մարտանալու նաւարկութե-նէն ազատեալ սօսայինն ու նաւատի-նները կը բերեն, նոր կարգադրու-թեան մը համաձայն Պէլիթիլայի ժողովարանի մէջ պիտի սպասեն, Կայս. Թու-չո չոգեմու-սը մարաքաղաքը պիտի բերէ ճարտ-ական մարտանալու սպասելին ինչ-պէս նաեւ Էրեւնէ-ի նաւարկութե-նէն: Թու-չո չոգեմուսն այժմ Տարա-նէլ ժամանած է և հոն 24 ժամու շաբ-թարարութեան պիտի սպասէ, որովհե-տեւ ճարտական մարտանալը հնարա-ւէ վարակեալ տեղիք հանգիպած են և կը յուսաւորեն թէ Թու-չո այս իրիկուն-նստ ժամանէ:

Վեճ. Մուլթանն հրամայած է ա-մեն միջոց ձեռք առնել որպէս զի թէ ճարտական սպայքն և թէ Էրեւնէ-ի նաւարկեալը անհաշիւ հանգուտու-թեամբ ճարտարներն:

Թու-չո չոգեմուսն աստ ժամանելու ճարտական սպայք աստ չոգեմու-սին կողմէ ծոյմա Պաղէն պիտի իյլին, ուրիշ ուղղակի կայս. պալատ պիտի երկման պալատական կառքերով:

Կայս. հրամանաւ՝ ճարտար սպայք ծոյմա-Պաղէն պալատան մէկ մասին մէջ պիտի բնակին ցորայի աստ մնան:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՇԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց հա-մաձայն, գեղական մեր 11 միլիոն 14 Աւարական Տիկնայի մէջ 11 հոգի հնարական բաժնուրով, ասոցմէ 6 և մեռեր են:

Ատանայի մէջ ևս գեղական 13 միլիոն 14 հնարական 3 հոգի բը-նուած և ապաւան բաժնուածներն 4 մահեր պատահած են: Սոյն ամսոյ

14 էն միլիոն 15, Ատանայի մէջ մէկ հոգի հնարական բաժնուած և մահ պա-տահած չէ:

Դեկտեմբեր 12 ին Անթիպի մէջ որ և գեղաց չէ պատահած և առաջ-ուսան բաժնուածներն 3 հոգի մեռած են: Դեկտեմբեր 12 էն 14 Ատանայի չիլիպա Օսմանիլէ գաւառական մէջ 10 հոգի հնարական բաժնուած և 9 և մե-ռած են:

Քեզան Մատենի Տէնիլիլի գիւղին մէջ երեւան եղած հնարական ևս շատ թիւով և ըլլալ հաստատուած է:

ՕՍՄ. ՀՊԱՏԱԿ Ի ԹԻՖԼԻՍ

Այս աւուր Թու-չո չոգեմուսը կը հը-րատարակէ:

Թիֆլիսի լրագիրը կը ծանուցանե-թէ Ռուսիոյ կառավարական պաշտո-նատարը նոյն քաղաքին կառավարի տեղիքուն մէջ ընդհանուր խոզարկու-թիւն մը կատարելով, անցադիր չու-նեցող երկու հարիւր չափ օսմանին հպատակները դուրս և հրամաններ տը-ուր են՝ զանոնք իրենց հայրենիք-ները վերադարձնելու համար:

Գաւազնական և գաւառական քա-ղաքային իշխանութեանց զրկուած հը-րահանգի մը համաձայն, այդ տեղիքն ևս երկէ անցադիր չունեցող մարդեր նշանակել, պաշտօնային պէտք է օս-մանեան հիւպատոսարանէն տեղեկու-թիւն առնուել այդ մարդը վիճակին վրայ, և թէ չիւպատոսարանը անցա-դիրը չվաւերացնէ և նոր անցադիր չտան, այդ կարգի անձինք միլիոն սահմանադրուի տարուելով, յանձնը-աւելն օսմանեան իշխանութեանց:

ԲԺՇԿ. ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Յայտնի է թէ մարաքաղաքին մէջ բժշկական նոր ընկերութիւն մը կա-զմելու առաջարկ մը եղած ըլլալով, Կուտակ Խորհուրդին յղուած էր, Արդ, ինչպէս խորհուրդն անդամք այս առաջարկին ընդունելութեան կամ մերժման մասին երկու հաստատ մա-սի բաժնուած ըլլալով, ինչպէս Բարձր. Մեծ-Եղարքոսին մատուցուել է վերը-նական վիճիւ մը ստանալու համար:

ԸՆԴՀԱՆՈՐ ԺՈՂՈՎ

ՕՍՄ. ՌԷՃԻԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԲէՃիի բաժնետէտաց ընդհանուր ժողովն այս շաբաթ օր ի նիստ գում-կան իշխանութեան, ընկերութեան կեդրոնականին, վաւերացնելու համար 1889-90 տարուոյ հաշիւները, խոր և առաջ կարգաւորել յետոյ վարակեալ խորհուրդի տեղեկագիրը, կատարուե-ցաւ հաշուոց փաներացուցը, Յետոյ Սըր-Լիպար Վեմարը, նախագահ վարչա-կան խորհուրդի, հետեւեալ բանախո-սութիւնն ըրաւ:

Այն արդիւնքը, զոր ձեռք բերեալ են ընկերութեան շաբաթի շաբաթի զոհարարութիւն շաբաթի զոհարարութիւն, սակայն այս առթիւ կար-գացուած տեղեկագիրը ցոյց տուած է այն պատճառներով, որք առաջ թուած է մեր շաշուոց նուազման, ևս կը կարծեմ թէ այդ արդիւնքը կրնայ իբրեւ զոհարարութիւն, որովհետեւ իւրաքանչիւր բաժ-նի համար տան չորս ֆրանք շաշուարկի պիտի վճարեն և միւս կողմ պիտի կը-րնանք մեքենան մը մեր պաշտօնայ գո-ւմարը: Ամեն պարագայի մէջ այս ար-դիւնքը մեր պաշտօնայ շաբաթի զոհարար-չէ, որովհետեւ մեր նպատակը միայն զանգ շաշու մասնակից ընել չէ, այլ պէտք է որ կառավարութեան գաւազն ևս օգտը-րուի:

Ինչ օգտու որ այս տարուան միջոցին ասոր շիջեցած յաշուին, սակայն այժմէն կրնամ ծանուցանել թէ ներկայ տարուոյ արդիւնքը նախորդ տարուանը պիտի գե-րազանցէ, Այս վերին ինն ամսուան միջո-ցին եղած հասոյթը, բազմաթիւ անցա-դարայ նոյն չիլիպի հասոյթին հետ, 92,000 ոսկու առաւելութիւն մը ցոյց տուած է, Այնպէս զան ներկայ տարուոյ հասոյթի առաւելութիւնն, այս վերին ամսուան մէջ յաւաք եղած է, պարս-պի մը որ բաւական զոհարարութիւն է Սիւ-լէյմանի, հպատակներն ու նոյններն ամա-նոր հասոյթը, բազմաթիւ շաշուարկ տարուոյ նոյն ամսուանին հասոյթից հետ, 45,000 լուսնոյ շաբաթ առաւելութիւն մը ունեցած են: Այսպէս, կը յու-սամ թէ ներկ

[illegible]